LẤY GÌ DẠY CON

(Lời BPT : Bài này do Chị Nguyễn Thanh Hùng, nhủ danh Lưu kim Loan viết năm 1975 khi Anh Hùng còn kẹt tại Việtnam. Nay Anh Hùng đã qua HuêKỳ đoàn tụ với gia-đình. Theo Anh Hùng cho biết, mấy lâu nay vì mang bệnh "bệnh sầu vong, quốc nó gặm nhấm lủng cả bao tử lẫn ruột gan lúc nào không biết " song bệnh nay cũng gần hết, Chị Hùng gởi bài thay Anh Hùng.)

Bây giờ con say ngủ, hai má bầu bĩnh ửng hồng, mồ hôi trẻ xuống, vẻ nũng niu của thiên thần bé nhỏ. Mẹ ao ước được như con để quên hết, để chẳng biết gì. Mẹ đang viết thư gởi về cha con, cha con ở một nơi nào đó, trên mảnh đất đau thương mà mẹ không biết nên thư chẳng bao giờ tới. Nhưng mẹ cứ viết cho mỏn mỏi cánh tay, để trôi qua những tháng buồn đi lửng thửng. Mấy tuần trước, Mẹ được nghe vài lời tâm sự của một sĩ quan biệt kích. Người đàn ông bất hạnh đã để lại quê hương vợ và đàn con yêu. Mẹ đã khóc khi nghe câu : Đêm nay trăng không sáng. Trăng qua mùa thu trăng kém sáng. Tôi thường ra sân có ngồi nhìn trăng. Nhìn mãi rồi trăng hóa ra vợ, vợ hóa ra trăng . Mẹ tự hỏi người sĩ quan biệt kích với mẹ con mình cùng chung một cảnh ngộ nhưng ai đáng thương hơn ai ? Khi nỗi đau khổ đong đầy nước mắt cùng một vị mặn, thì con ơi, chẳng ai đáng thương hơn ai cả. Mẹ khóc thật lâu, nhớ thương cha con, người ở lại, nhưng thực ra mẹ thương mẹ nhiều hơn mà thương con thì nhỏ lệ suốt đêm dài. Có lẽ nỗi đau khổ nhất của người đàn ông kia không phải là bị đẩy vào hoàn cảnh xa vợ xa con. Dù đang làm "ngôi sao tinh đẩu cao vút trời cô đơn" Ông ta cũng còn cách để quên trong mối tình hờ hững với một người đàn bà nào đó và dọn lối để thanh thoát trở về đoàn tụ với gia đình. Việt Nam ta có câu : " Thà làm tổ người khôn còn hơn làm thầy đười dại". Nỗi đau của người đàn ông ngoại bốn mươi là đã tiêu pha tự ái danh dự, ép lòng làm "tổ đười dại" để gìn giữ non sông. Bây giờ kết quả là gì ? Có còn chăng.... mang manh áo rách, mái tóc muối tiêu chạy sang xứ người. Lần cuối không phải là lần chiến bại cho tất cả. Lần cuối cùng không giống một lần chiến bại của Mã Chiêm Sơn, danh tướng đất Trung Hoa:

Mã Chiêm Sơn buông cương và ngẫm nghĩ,
Ngựa rung đầu hý lanh giữa tân quân,

Đời phong xa giang mắc đinh non gần,
Đa khuất phục dưới lá cờ quân Nhật,
Trần kiều hành lần đầu trông xuống đất,
Mà nghẹn ngào thôi hết Man Châu ôi !

Con ôi ! lần chiến bại cuối cùng của các bác, của cha con, của các chú, của những người anh dũng cảm của con chỉ là một dấu hỏi thật to tiếp theo tiếng thở dài. Mẹ nhớ hồn một lần cha con than thở :" Anh như người bị trói tay. Hay anh có cam tuồng bị chặt đứt hai tay, anh hóa phép thần thông mọc lại bị chặt đứt ngay. Không lẽ suốt đời người ta bắt anh tàn phế hay sao. Mà ai bắt được anh ... Chỉ tại mình không có "thời" và không gặp "minh chúa" mà thôi." Rồi mẹ thấy hai giọt nước mắt lăng lẽ trôi trên má cha con. Cha con ngồi khóc một mình quên có mẹ bên cạnh. Từ đó mẹ nghe thấm thía bốn câu thơ của Hạng Võ than thở với nàng Ngu Cơ bên sông Vàng:

Lực bạt sơn hề khí cái thế,
Tài bất lợi hề chuy bất thế.
Chuy bất thế hề khả nại hà,
Ngu hề, Ngu hề khả nại hà ?

Mẹ tạm dịch là :

Sức đánh tan núi khí hơn đời,
Tài không gặp thời, ngựa chẳng đi,
Ngựa không đi, biết làm sao,
Biết làm sao Ngu hỡi, Ngu hỡi ?

Con yêu quý, đem nỗi đau riêng của mẹ để giữ gìn thì mẹ mừng cho cha con đã ở lại. Cha con đã ở lại để không phải xếp hàng với những đứa ăn cắp, sống trên xương máu của dân, khi chờ một hai muỗng cơm trong trại tạm cư. Mẹ mừng cho cha con đã ở lại vì Mẹ vững tin rằng cha con đang lẫn khuất đâu đó trên phần đất của rừng già Cà mau lấy lại. Con ôi, nếu bây giờ con biết nghe biết nói con sẽ thấy mỗi người Việt Nam ở quê hương thứ hai này là một lịch sử bé nhỏ của chuyến đi kể cận với tử thần. Mẹ giận mẹ không đủ tài quay lại khúc phim những ngày cuối nơi quê nhà, để khi lớn lên con sẽ hiểu nỗi bỡ ngỡ hốt hoảng của những người quốc gia cô đơn. Mà cô đơn vì yêu tổ-quốc trung thực đó con a. Một người lính vô danh đã viết bốn câu thơ trên bàn học của quân trường :

Trước mặt là Cộng sản,
Sau lưng là quân thù,
Một mình tôi đứng giữa,
Giật mình nghe tiếng hổ .

Quân thù là bọn sâu dân mọt nước, vào lúc vận nước suy, càng ngày chúng càng đông đảo. Cha con đã trang trọng ghi bốn câu thơ trên vào tập nhật ký, mở đầu cuộc đời tranh đấu của một người quốc gia chân chính.

****
**

Con sẽ lớn lên dưới bầu trời ngập nắng, hoa thơm trái chín đầy vườn. Con sẽ vào thư viện học 'tình thương'. Con sẽ đến trường học nhiều lần những chữ: Tự do, công bình, bác ái, bình đẳng, nhân đạo.... Con sẽ hạnh phúc. Mẹ thành thực nói con sẽ hạnh phúc và đầy đủ. Nhưng con ơi, đối với riêng mẹ, suốt đời con sẽ là kẻ thiếu thốn rất nhiều. Con sẽ là kẻ thiếu thốn rất nhiều cho đến khi nào con được sống gần cha con, cho dù cha con chỉ còn là một bóng già cô đơn. Ông nói con mất sớm nhưng cha con trưởng thành theo bức ảnh dần dần ngả màu vàng, đặt sau bát hương nghi ngút khói. Chiều chiều bà nội con đứng trước bàn thờ thắp nén nhang thì có cha con bên cạnh. khi đồng lúa bừng lên cha con thấy trong ánh sáng và khói hương hình ảnh của ông nội bước lên mấy chiếc cùng mười hai đồng chí. Rồi những trang sử đầm máu oai hùng lần lượt được lật qua trong khối óc non dại của cha con. Trước bức ảnh của người cha trẻ tuổi đứng cảm chí khí, trước bát nhang nghi ngút khói, một đứa trẻ lớn lên thành một con người, đúng nghĩa của chữ "Người". Không cần sách hay, không cần thầy giỏi. Mẹ biết con sẽ được học ở quê hương thứ hai này hàng vạn quyển sách hay nhất thế giới. Con sẽ được thọ giáo ở quê hương thứ hai này hàng chục giáo sư có bộ óc siêu việt. Nhưng con ơi, như mẹ đã nói, con sẽ thiếu thốn rất nhiều vì cha con chưa cho con gì cả. Ông nói cho cha con một di sản to lớn. Đó là bức ảnh một thanh niên cương nghị mặc áo the thâm đã chết cho tổ quốc và bát nhang để chiều chiều khói hương ngào ngạt thơm khắp nhà. Còn con hiện tại con có gì đâu ? Bao giờ thì con trôi vào mộng bằng huyền sử Lạc Long Quân và nàng Âu cơ? Bao giờ thì giòng máu kiêu hãnh bừng lên mạch khi con nghe chiến công của Trần Hưng Đạo, Ngô Quyền ? Những danh từ Sơn La Việt Bắc, chiến khu Yên Thế, lòng sông Nhật Tảo có cho con nỗi sung sướng bé nhỏ nào không ? Nhiều lần mẹ cười chua chát nghĩ giận cha con hết sức. Cha con chưa già mà cũng không trẻ. Cha con đã có những giây phút hào hùng của mấy năm kháng chiến và những ngày tháng chán chường sau cuộc đi cứu tìm tự do đầu tiên. Cha con cảm nhận rõ cái không khí của quê hương mình mấy năm sau này qua mấy vần thơ do chính cha con sáng tác :

Gian sơn rơi nát cuộc cờ,
Lao đao kiếp trẻ, ngẩn ngơ nỗi già.

Để cuối cùng cha con buộc mẹ đem con đến đây, một quốc gia có tỷ lệ li dị cao nhất thế giới. Và con, con sống trong cảnh cha mẹ chia lìa. Có lẽ cha con thương con, không muốn đứa con trai duy nhất thấy cảnh tan nhân, khổ đau và chết chóc xảy ra hàng ngày. Nhưng con ơi, mẹ biết lấy gì đầy con cho đầy khoảng trống to lớn đang chờ con trong tương lai. Con sẽ cười thật tươi, con sẽ ăn thật no, ngủ thật kỹ. Con sẽ cao lớn khỏe mạnh đẹp như một pho tượng. Con nói năng đi đứng giống một nhà trí thức có tư cách. Mà trước mắt mẹ con chỉ là "hình nộm" bày trong tủ kính của một Dân tộc không có hồn thơ. Mẹ đã nằm nà ở trại tam cư gần nửa năm để góp nhặt câu hò điệu nhạc của người binh dân từ ải Nam Quan chạy xuống mũi Cà Mau, từ miền đồng bằng ngược lên vùng sơn cước. Đêm đêm mẹ ru con bằng những khúc ca dao với những giọt nước mắt rồi xuống, bàn tay bé nhỏ mủm mỉm ngọc ngà, rồi vỡ tan. Mẹ mong manh hy vọng, tiếng hát quê hương thấm vào tâm hồn con, rồi lớn lên con sẽ trở thành một chiến sĩ biết làm thơ như cha con, người ở lại. Con yêu quý, Con đang say ngủ. Hai bờ mi khép hờ êm dịu như cánh bướm đang viễn du trong cảnh thần tiên. Mẹ cúi xuống lướt nhẹ môi trên làn da trắng hồng rồi miên man với hương thơm sữa lúa. Từ đây mẹ không khóc nữa. Mẹ bình tâm thu thập tất cả nét đẹp xinh xắn của nền văn minh nông nghiệp của nước mình và mẹ dạy con dần dần; chẳng hạn mẹ dạy con thưởng thức miếng thịt gà luộc. Người Việt Nam luộc gà rất khôn ngoan cầu kỳ ; khi nước sôi người ta bỏ lửa cho nước sùi tăm. Gà vừa bị cạt cổ và làm lông, cột vào sợi dây rồi nhúng vào nước sôi cho ngập xong kéo lên ngay. Lại nhúng xuống kéo lên nhiều lần cho đến khi gà chín. Đặt gà lên dĩa, lấy nam xoi làm cho trui hết lông măng rồi thoa một lớp mỡ. Chặt gà thành miếng sao cho miếng nào cũng thịt xương đều đặn. Lá chanh màu xanh thẫm, thái cho nhỏ và mỏng như sợi chỉ rắc lên da gà màu vàng ngậy, trông tuyệt đẹp. Ăn một miếng thịt gà luộc mà người mình còn có nghệ thuật hưởng chi những việc to tát. Chẳng hạn mẹ dạy con lễ nghi theo sự hiểu biết sở đẳng của mẹ. Lạy người sống và xác chết lạy hai lạy. Đứng trước bàn thờ tổ tiên lạy bốn lạy, còn năm lạy thì dành cho nhà vua và quốc tổ Hùng Vương. Rồi khi con hai mươi tuổi, mẹ dạy con tại sao luân lý Việtnam buộc người đàn bà để tang chồng ba năm; còn người chồng chỉ để tang vợ có một năm thôi. Không phải người VietNam trong Nam khinh nữ, hay ép người đàn bà thủ tiết thờ chồng. Người VietNam nhiều tình cảm

và thường an ổ có thuỷ có chung. Dù sống hoàn cảnh nào cũng cố gắng vẹn tình với mọi người. Khi người chồng nằm xuống nếu chẳng may người vợ đã có thai thì trong ba năm tang chế, người đàn bà có đủ thời giờ sinh nở cưng chở con thơ bú mớm cho đến khi đứa trẻ cứng cáp mới giao cho nhà chồng nếu muốn bước thêm bước nữa. Nếu người mẹ lấy chồng mà vẫn giữ con, thì trong ba năm tang chế, người mẹ đã cho con tình thương trọn vẹn.

Mẹ sẽ giảng giải cho con nghe tại sao "phụ phu" đứng giữa, "quân thần", "phụ tử" và "huynh đệ", "bằng hữu" kèm hai bên. Trong cách xử thế, nghĩa vua tôi đứng hàng đầu. Quân thần, phụ tử, phu phụ, huynh đệ, bằng hữu đó là ngũ luân. Nhưng tình vợ chồng quan trọng hơn hết nên phụ phu được xếp ở giữa. Vợ chồng hoà thuận, có âm dương điều hoà mới sinh ra vạn thứ. Trong gia đình, vợ chồng êm thắm vui vẻ, thì anh em yêu thương nhường nhịn nhau, cha dạy được con và con biết kính sợ cha. Âm dương điều hoà [illegible] tiến lên trên sinh ra vua. Cho nên nghĩa vua tôi và tình bè bạn đẹp hay không đều bắt nguồn từ những mái nhà hạnh phúc. Phần lớn đàn ông làm nên nghiệp cả đều có vợ hiền. Chữ "hiền" ở đây bao hàm "tứ đức, tam tòng" cộng thêm khối óc khôn ngoan tế nhị và sâu sắc của phụ nữ VietNam.

Con yêu quý của Mẹ,

Dưới mái nhà là của bà nội con ở một làng xa xôi heo lánh miền Trung, mẹ thấy nhiều bức tranh vẽ đôn sơ đôi chim đậu trên cành. Người bình dân VietNam có câu " đồng vợ đồng chồng tát biển đông cũng cạn". Mẹ yêu hình ảnh hai vợ chồng hoà thuận quý mến nhau như yêu bức tranh đẹp. Phải xa cha con mẹ buồn cho Mẹ thì ít mà đau xót cho con ghê gớm. Mẹ là trái tim của con, còn cha là khối óc của con. Mẹ hiền hoà thì cha cứng rắn. Cha đánh con đã có mẹ vỗ về.

Thường Đế cho tuổi thơ là một thiên đường. Thiên Đường không phải là sự tưởng tượng trong các truyện thần thoại con ạ. Có một Thiên Đường thật sự. Đó là mái nhà xinh xắn, ấm cúng, một đứa trẻ ra đời và lớn lên trong cảnh cha mẹ thuận hoà. Con ơi! Ai bày ra cảnh này cho thiên đường của con mất ? Sáng ngày 27-4 1975 một quả đạn pháo kích rơi gần nhà. Chiều hôm sau, cha nói đưa mẹ con mình ra vùng ngoại ô lánh nạn. Giữa đường gặp một người bạn đang chở vợ con ra phi trường. Ông ta hét to "sập xuống lỗ cả đám rồi mà con đang lang quang đâu đây. Đưa mấy bà và con nít đi trước rồi bọn mình tính sau. Cùng quá thì tìm đường về miền Tây." Mẹ con mình bỉ bốc đi, trong va li vỏn vẹn mấy bộ quần áo và mười hộp sữa của con. Suốt đêm 28 con nằm lề la dưới đất giữa gió sương để tránh pháo kích. Mẹ lo sợ buồn rầu. Để nước

mắt khỏi rồi, mẹ chỉ trăng bảo con :"kia trăng đêm nay đẹp quá, con a." Con mở to hai mắt, vui mừng nhìn trăng cười vô tư. Mẹ muốn con nhìn trăng mãi để đừng thấy ở một góc trời xa xa lửa cháy đỏ rực. Ngày 29-4, một tay bế con, một tay xách va li, mẹ chạy thoc lên trục thang của My, mặc gió thổi cát bay vào mắt như muốn ngàn mũi kim châm nhọn hoắc. Mẹ con mình đến đất này sau gần một thang gian lao cực khổ và đành nhận nơi này làm quê hương thứ hai. Quê hương thứ hai của con văn minh tiến bộ. Ngay đầu, đến trại tam cư, vừa bước xuống xe buýt, thấy những nhà cầu trắng toát nằm dọc theo con đường không một cọng rác, mẹ cúi đầu cảm phục. Cái "tủ lạnh" xinh xắn di chuyển sát theo đám đông bởi quê hương thứ hai của con giàu mạnh dư thừa thức ăn tống vào bộ tiêu hóa, dĩ nhiên phải nghĩ ngay đến phương tiện tống khứ chất cặn bã sao cho sạch và đẹp. Quê hương thứ hai của con thật sự yêu quý trẻ thơ như những thiên thần bé nhỏ. Một hôm có người đàn bà trẻ tuổi bế đứa con sơ sinh vào phòng ăn của trại tam cư, tất cả phụ nữ Mỹ đang làm việc tại đó đều lần lượt đến gần bà mẹ, tươi cười hỏi han nâng niu bồng ẵm như một người thân ruột thịt. Chẳng bù với trẻ thơ ở xứ sở của con. Sự mất mát một phần thân thể, bất hạnh và cái chết bất ngờ đổ ụp xuống trong từng giây phút như một thử thách cay nghiệt dành cho dân tộc kiêu hùng và kiên trì chịu đựng. Nhưng ở đây người ta chỉ làm tất cả những gì có thể làm được cho tuổi thơ mà người ta không biết hy sinh cho tuổi thơ. Nếu biết hy sinh cho tuổi thơ thì đâu có những vụ li dị vì vài duyên cớ tầm thường nhỏ mọn. Rồi con sẽ làm bạn với một số lớn đứa trẻ bất hạnh như con. Vậy thì, khi định nghĩa hai chữ văn minh, tiến bộ người ta quên mất số phận bất thường của đa số con trẻ ở một quốc gia có tỷ lệ li dị cao nhất thế giới. Mẹ con mình đang sống ở một thành phố có đông người Việt Nam. Mẹ phải làm việc như trâu suốt ngày . Sau 12 tiếng đồng hồ vừa làm việc vừa đón xe buýt mẹ mới được gặp và săn sóc con. Mẹ bâng khuâng tự hỏi, tiếng đầu tiên của con là tiếng "hi" hay tiếng "mẹ". Rồi một năm, mười năm, hai mươi năm hay hơn nữa con mới được gặp cha con. Bao lâu thì con trở thành một người bỡ ngỡ trước người cha bị coi là chúa văn minh? Bao lâu thì con hỏi cha con rằng :"cha có biết ăn "ham-bơ-gơ?" không như một người Mỹ đưa cái rơ sắt cho mẹ và hỏi :"bà có biết xử dụng cái này không ?" Mẹ gặp một thanh niên ngoại ba mươi tuổi. Anh ta vuốt mái tóc ngả màu và nói với

me rang :"Toi se ve nha hoi cha toi : Bay gio cha bao con lam gi?" Me suy nghi mai ve cau tra loi cua nguoi cha da tung bon ba noi hai ngoai de chong thuc dan Phap.Me doan,co le nguoi cha se tra loi :" cha da lam lan day con bai hoc dau tien la YEU NUOC thi con oi,bai hoc cuoi cung,cha hy vong cha day con trong luc cha sang suot cho chet,se khong lam lan mot lan nua. Con phai nho ky 3 dieu : la bang long lam than phan ten "NO LE MOI",biet kien nhan cho ngay ve va suy tu. Me tuong tuong khi tra loi xong nguoi cha om mat khoc. Con oi,neu con duoc hoc ve nuoc Viet Nam,ma con khong duoc ngui dat VietNam,nam trong long giai non song ngheo kho chiu bao dieu dang cay do thi doi con se nhat nheo va kho khan ~~nhu thuc an~~ cua xu so nay. Me muon cuoi nhu moi nguoi da cuoi,khi nghe mot nguoi dan ong nhai theo hai cau tho cua To Huu,ngam dua bon:

Vui biet may khi con hoc noi
Tieng dau long con goi " hello,Ford"

Me da khong cuoi.Long buon ruoi ruoi.Thoi,me danh tu an ui me con minh ra di de cha con nhe ganh yen tam thoa chi. O que nha moi viec cha con dang lam la gia tai de lai cho con do. Va me nuoi mot hy vong :Thuong De an bai so phan cua con o day de lam mot cai gi nho nhoi cho nhan loai. Dem da khuya. Troi hom nay lanh qua. Goi chan lanh leo lam nuoc mat me cu roi,thuong cho tuoi thanh xuan ai ai sao ngan ngui, Cha con dau roi,biet ai that long xot thuong me con minh con hoi.

Ba Nguyen Thanh Hung
Nhu danh Luu Kim Loan

Xuan nay minh song xa que,
Xuan sau co the minh ve Viet Nam,
Xuan nay dat nuoc dieu tan,
Xuan sau co the xom lang yen vui.

******

Tin Bao tro : Anh H- o UTAH vua cho hay NAM AHCC bao tro vao Hue Ky deu da den noi.Anh Nguyen Thanh Tung vua moi toi UTAH. Dia chi Anh TUNG sau day : Nguyen Thanh Tung, 163 N 900 E,BOUNTIFUL UTAH 84010 Tel (801)295-0205.